

ЗАВДАННЯ

II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт
учнів-членів Малої академії наук України з української мови та літератури
2018/2019 навчальний рік

9 клас

I рівень (4 завдання по 2 бали за кожне. Загалом – 8 балів)

1. Доберіть до кожного з поданих слів синоніми з довідки й запишіть (0,25x8=2 бали).

Елегантний, інтелігентний, віртуозний, химерний.

Довідка: дивовижний, чудернацький, майстерний, освічений, витончено гарний, досконалий, вишуканий, культурний.

2. Запишіть прислівники разом, окремо або через дефіс (0,2x10=2 бали).

На/світанку, кінець/кінцем, по/українськи, без/вісти, коли/не/коли, зроду/віку, день/у/день, над/вечір, на/останок, раз/у/раз.

3. Запишіть сполучення слів у кличному відмінку (0,2x10=2 бали).

Дорога бабуся, дядько Сергій, консультант Максим, менеджер Світлана, музикант Олексій, пані Марія Петрівна, депутат Левчук, журналіст Сергієнко, брат Антон, сестра Оксана.

4. За поданими цитатами назвіть жіночі образи поеми І. Котляревського «Енеїда» (4x0,5=2 бали).

1. «Така смачная молодиця,..
Рум'яна, повна, білолиця,
Хто гляне, то лизне губки?..»

2. «...була зальотна птиця
І ззаду, спереду, кругом,
Червона, свіжа, як кислиця,
І все ходила павичом.
Дородна, росла і красива,
Приступна, добра, не спесива,
Гнучка, юрлива, молода...»

3. «...молодиця сміла,
Бо все з воєнними жила,
І бите з ними м'ясо їла,
І по трактирах пунш пила;
Частенько на соломі спала,
В шинелі сірій щеголяла...»

4. «...Крива, горбатая, сухая,
Запліснявіла, вся в шрамах;
Сіда, ряба, беззуба, коса,
Розхристана, простоволоса
І, як в намисті, вся в жовнах...»

II рівень (3 завдання по 4 бали за кожне. Загалом – 12 балів)

1. Поєднайте слова, добираючи відповідні пароніми з поданих у дужках (0,5x8 = 4 бали).

Зовнішній, мальовничий (вигляд, вид).

Визначальний, визначний (принцип, діяч, фактор, письменник).

Виголошення, проголошення (промови, незалежності, рівності, доповіді).

Викривати, розкривати (підлість, зрадника, ідейний зміст, злочин)

2. Запишіть речення, виправляючи допущені помилки (0,5x8 = 4 бали).

1. Під час святкових заходів, які розпочалися в дев'ять годин, виключили світло. 2. Поліція діяла згідно діючих інструкцій. 3. Завдяки дощу ми запізнилися в аеропорт і пропустили два рейса. 4. Наша команда прийняла участь у змаганнях, але, на жаль, здобула поразку.

3. Дайте визначення байки (1 бал). Охарактеризуйте особливості байок Г. Сковороди (3 бали).

III рівень (2 завдання по 5 балів за кожне. Загалом – 10 балів)

1. Розставте розділові знаки (1 бал), виконайте синтаксичний розбір поданого речення (підкресліть члени речення (1 бал), дайте загальну характеристику всій конструкції (1 бал) та одній із частин як простому реченню (1 бал), побудуйте схему (1 бал)).

Прожила Галя такеньки цілу зиму холодную сидючи вечорами під скосяним віконечком дивлячись на луку у сніговій пелені білій та гладенькій без шляхів без сліду округи окрім тієї стежки що попоходила сама Галя ходячи на роботу (Марко Вовчок).

2. Виконайте завдання (на вибір) (5 балів). Доведіть або спростуйте твердження Л. Махновець: «... «Слово о полку Ігоревім» – героїчна, сповнена палкої любові до вітчизни, до свого народу пісня-заклик, що лине із сивих віків Київської Русі й гаряче відлунює в наших серцях».
або

Що таке «сентименталізм»? Доведіть, що повість Г. Квітки-Основ'яненка «Маруся» є зразком сентименталізму.

ЗАВДАННЯ

II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів
Малої академії наук України з української мови та літератури
2018/2019 навчальний рік
10 клас

I рівень (4 завдання по 2 бали за кожне. Загалом – 8 балів).

1. Визначте лексичне значення слів *обід*, *обід* (0,6 бала). Як називаються такі слова (0,8 бала)? Поставте їх у формі родового відмінка однини (0,6 бала).

2. Позначте наголос у словах (0,2x10=2 бали).

Лате, спина, житловий, жалюзі, багаторазовий, висіти, вірші, ненавидіти, перепис, русло.

3. Поясніть значення фразеологізмів (0,25x8=2 бали).

Хоч з лица воду пий; нагріти руки; перейти рубікон; душа в душу; пахне смаленим; ні тепер, ні в четвер; накивати п'ятами; на голові ходити.

4. Розгляньте ілюстрацію, виконайте подані нижче завдання (4x0,5=2 бали).

1. Назвіть справжнє прізвище автора твору, ілюстрацію до якого тут подано:

- А) Лозов'ягін;
- Б) Рудченко;
- В) Левицький;
- Г) Тобілевич;
- Д) Квітка.

2. Автора твору, епізод із якого відтворено на ілюстрації, Іван Франко назвав:

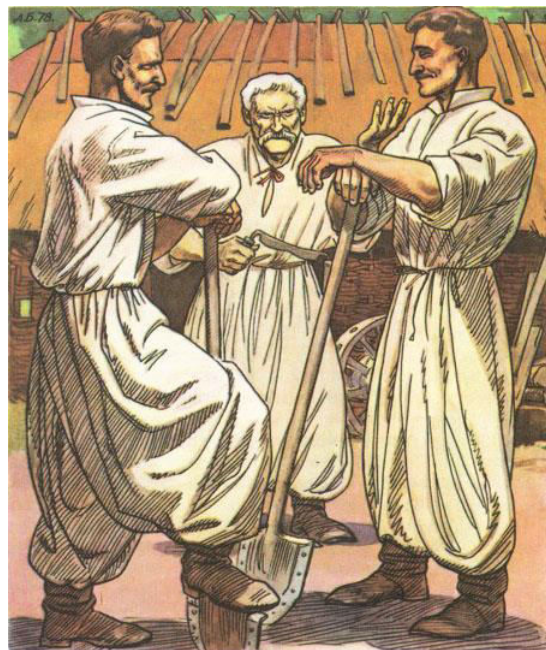
- А) «імператором залізних строф»;
- Б) «королем українського тиражу»;
- В) «батьком» української прози;
- Г) «артистом зору»;
- Д) Великим Сонцепоклонником.

3. Епізод, зображений на ілюстрації, є:

- А) експозицією;
- Б) зав'язкою;
- В) розвитком дії;
- Г) кульмінацією;
- Д) розв'язкою.

4. Твір, що демонструє ілюстрація, написаний у руслі:

- А) бароко;
- Б) романтизму;
- В) реалізму;
- Г) класицизму;
- Д) символізму.

II рівень (3 завдання по 4 бали за кожне. Загалом – 12 балів).

1. Спишіть словосполучення, виправляючи помилки (8x0,5= 4 бали).

Вибачте нас, милуватися з краєвидів, потребувати допомогу, завдавати збитки, сподіватися кращих часів, звітувати за успішність, доглядати за дітьми, захворіти бронхітом.

2. Запишіть словосполучення, знімаючи ризик (8х0,5= 4 бали).

Іти пліч/о/пліч, зиркати с/під/лоба, сказати до/речі, підтримати по/батьківському, робити по/людськи, наголошувати раз/по/раз, розказати як/небудь, розбити на/щастя.

3. Виконайте аналіз ліричного твору Олексія Довгого (визначте мотив, віршовий розмір, римування, вид рими, окресліть зображувально-виражальні засоби).

В холоднім полум'ї згоря багряна осінь.
Кипить в замшілих вибалках полин.
І журавлі клепають крила-коси
У луках поміж дальніх тополин.

Устояно. Притихло. Безшелесно.
Дріма під гаєм озера крило.
І сивий клен задумався про весну,
Якої в нього наче й не було.

ІІІ рівень (2 завдання по 5 балів за кожне. Загалом – 10 балів).

1. Виконайте синтаксичний розбір поданого речення (підкресліть члени речення (1бал), надпишіть над кожним словом назву частини мови (1 бал), дайте загальну характеристику всій конструкції (1 бал) та одній із частин як простому реченню (1 бал), побудуйте схему (1 бал)).

Щойно прибитий вогонь знову оживав, ріс, вітер потужно роздимував полум'я, багряне гаддя поповзло поміж людей, рвалося вперед, швидко змикаючись між собою, зухвало накидаючись на високу стерню, яка немовби сама тяглася до вогню, назустріч своїй погібелі (О. Гончар).

2. Виконайте завдання (на вибір) (5 балів).

Порівнюючи творчість Івана Нечуя-Левицького і Панаса Мирного, літературознавець Сергій Єфремов писав: «Є у цих двох письменників схожість і в темах, і в загальному світогляді, хоча зовсім інші у кожного з них художні засоби. Левицький швидше жанрист, зовнішні обставини притягають найбільше його увагу, тому, може, й милується він так в описах природи та вроди своїх героїв і щедро розсипає ті описи в своїх творах. Панас Мирний – більше психолог. Проблеми внутрішнього життя, переживання душі людської переважно цікавлять цього письменника, і не етнографія, не зовнішні обставини, не природа в її показних формах, а люди з усіма людськими рисами стоять у нього на першому плані». Як ви вважаєте, чому в художньому вираженні талантів Іван Нечуй-Левицький і Панас і Мирний були суголосними митцями?

або

Розкрийте поняття «театр корифеїв». Який внесок зробив І.Карпенко-Карий у розвиток театрального мистецтва другої половини ХІХ століття?

ЗАВДАННЯ

II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт
учнів-членів Малої академії наук України
з української мови та літератури
2018/2019 навчальний рік

11 клас

I рівень (4 завдання по 2 бали за кожне. Загалом – 8 балів).

1. Поясніть значення лексем: *інцидент, дилетант, ватра, легінь* (0,5х4=2 бали).
2. Яким граматичним зв'язком приєднується обставина (1 бал)?
Наведіть приклади (1 бал).
3. Запишіть словосполучення, розкриваючи дужки (0,5х4=2 бали).
*Хвилюватися (за сина, про сина), знущатися (з тварини, над твариною),
дякувати (батькам, батьків), розмовляти (рідною мовою, на рідній
мові).*
4. Прочитайте уривок із тексту. Назвіть автора та назву твору (1 бал).
Визначте художні тропи (1 бал).

А вона, як мрія сну
Чарівна,
Сяє вродою святою,
Неземною чистотою,
Сміючись на пелюстках,
На квітках
Променистою росою.
І уже в душі моїй
В сяйві мрій
В'ються хмелем арабески,
Миготять камеї, фрески,
Гомонять-бринять пісні
Голосні
І сплітаються в гротески

II рівень (3 завдання по 4 бали за кожне. Загалом – 12 балів)

1. Запишіть 8 фразеологізмів, що містять: а) узгоджене означення (наприклад, *ведмежа послуга*) та б) інфінітивну форму (наприклад, *умивати руки, вивести на чисту воду*) (8х0,5= 4 бали).
2. Відредагуйте речення (4х0,5)= 2 бали):

Дякуючи підтримці спонсорів, підприємство налагодило виробництво. У цьому жарті є доля істини. Заняття в університеті на цей день були відмінені. За раніше домовленою домовленістю ми відвідали музей університету.

3. Оберіть правильний варіант написання: *скрупкульозний* чи *скрупульозний*, *дерматин* чи *дермантин*, *дит'ясла* чи *дитясла*, *морквяний* чи *моркв'яний* (4х0,5)= 2 бали).

4. Поясніть роль і значення епіграфів до роману В. Підмогильного «Місто» (4 бали).

III рівень (2 завдання по 5 балів за кожне. Загалом – 10 балів)

1. Розставте розділові знаки (1 бал), виконайте синтаксичний розбір поданого речення (підкресліть члени речення (1 бал), дайте загальну характеристику всій конструкції (1 бал) та одній із частин як простому реченню (1 бал), побудуйте схему (1 бал)).

Напевно це були літні яблука вони нагадували білий налив але я ніколи такого не бачив щоб літні яблука могли достояти до пізньої осені коли вже вечорами небо затягували брунатні снігові хмари а холод пробирав до кісток і здавалося що ось-ось сипоне снігом і він вкриє плоди на деревах і землі (В. Габор).

2. Виконайте завдання (на вибір) (5 балів).

Доведіть чи спростуйте думку, що зло й насильство не породжує добро (на прикладі творів українських письменників XX століття).

або

Розкрийте провідну роль Миколи Хвильового в літературному процесі 20-років XX століття

ЗАВДАННЯ

II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України з української мови
2018/2019 навчальний рік

11 клас

I рівень (3 завдання по 3 бали за кожне. Загалом – 9 балів).

1. Поясніть значення лексем *скнара*, *інцидент*, *дилетант*, *ватра*, *легінь*, *тречний* (0,5х6=3 бали).

2. Охарактеризуйте види зв'язку в словосполученні (1,5 бала), наведіть приклади кожного виду (1,5 бала) (усього 3 бали).

3. Запишіть словосполучення, розкриваючи дужки (0,5х6=3 бали).

Хвилюватися (за сина, про сина), *знущатися* (з тварини, над твариною), *дякувати* (батькам, батьків), *розмовляти* (рідною мовою, на рідній мові), *згідно* (наказу, з наказом), *звідувач* (кафедри, кафедрою)

II рівень (2 завдання по 5 бали за кожне. Загалом – 10 балів)

1. Відредагуйте речення (10х0,5= 5 балів).

1. Дякуючи підтримці спонсорів, підприємство налагодило виробництво. 2. У цьому жарті є доля істини. 3. Заняття в університеті на цей день були відмінені. 4. За раніше домовленою домовленістю ми відвідали музей університету. 5. В одному з листів Леся Українка пише про чудовий вигляд на море. 6. Потяг рушив в одинадцять годин. 7. Андрієві сьогодні явно повезло. 8. Навчальні заняття відбулися відповідно розкладу. 9. Сердечно вітаємо з наступаючим Різдом Христовим ! 10. Існуючі філософські системи поділяють залежно від того, як їхні представники витлумачують природу буття.

2. Запишіть, розкривши дужки:

(пліч)(о)(пліч), (у)двоє, (на)жаль, (казна)коли, (на)завжди, (до)побачення, (на)добраніч, (за)багато, (по)батьківському, (не)(до)вподоби, (південно)слов'янський, (темно)шоколадний, (пів)Слов'янська, (по)батькові, (ліро)епічний, (темно)шкірий, (стрічко)ткацький, (південно)східний, (день)(у)(день), (відео)файл (20х0,25= 5 балів).

III рівень (2 завдання по 7 балів за кожне. Загалом – 14 балів)

1. Розставте розділові знаки (1 бал), виконайте синтаксичний розбір поданого речення (підкресліть члени речення (1 бал), дайте загальну характеристику всій конструкції (1 бал) та одній із частин як простому реченню (1 бал), побудуйте схему (1 бал)), визначте частини мови (2 бали) (усього 7 балів).

Напевно це були літні яблука вони нагадували білий налив але я ніколи такого не бачив щоб літні яблука могли достояти до пізньої осені коли вже вечорами небо затягували брунатні снігові хмари а холод пробирав до кісток і здавалося що ось-ось сипоне снігом і він вкрись плоди на деревах і землі (В. Габор).

2. Запишіть 7 фразеологізмів, що містять: а) узгоджене означення (наприклад, *ведмежа послуга*) та б) інфінітивну форму (наприклад, *умивати руки, вивести на чисту воду*) (7 балів).